Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. decembra 2012 *

„Verejné zákazky — Smernica 2004/18/ES — Článok 1 ods. 2 písm. a) a d) — Služby — Vypracovanie štúdie o seizmickej odolnosti nemocničných zariadení a vyhodnotenie tejto odolnosti — Zmluva uzavretá medzi dvomi verejnoprávnymi subjektmi, z ktorých jedným je univerzita — Verejnoprávny subjekt, ktorý možno kvalifikovať ako hospodársky subjekt — Odplatná zmluva — Protiplnenie neprevyšujúce vynaložené náklady“

Vo veci C-159/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Taliansko) z 9. novembra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 1. apríla 2011, ktorý súvisí s konaním:

Azienda Sanitaria Locale di Lecce,

Università del Salento

proti

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce a i.,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, M. Ilešič, L. Bay Larsen a J. Malenovský, sudcovia U. Lõhmus, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan a D. Šváby (spravodajca),

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. marca 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Azienda Sanitaria Locale di Lecce, v zastúpení: M. de Stasio a V. Pappalepore, avvocati,

— Università del Salento, v zastúpení: E. Sticchi Damiani a S. Sticchi Damiani, avvocati,

— Consiglio Nazionale degli Ingegneri, v zastúpení: P. Quinto, avvocato,

* Jazyk konania: taliančina.

— Associazione delle Organizzazioni di Ingegneri, di Architettura e di Consultazione Tecnico-Economica (OICE) a i., v zastúpení: A. Clarizia a P. Clarizia, avvocati,

— Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori (CNAPPC), v zastúpení: F. Sciaudone, M. Sanino, R. Sciaudone a A. Neri, avvocati,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci C. Colelli, avvocato dello Stato,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Szpunar a M. Laszuk, splnomocnení zástupcovia,

— švédska vláda, v zastúpení: K. Petkovska, S. Johannesson a A. Falk, splnomocnené zástupkyne,

— Európska komisia, v zastúpení: E. Kružiková a C. Zadra, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 23. mája 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 písm. a) a d), článkov 2 a 28, ako aj prílohy II A kategórií 8 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132), zmenenej a doplnenej nariadením Komisie (ES) č. 1422/2007 zo 4. decembra 2007 (Ú. v. EÚ L 317, s. 34) (ďalej len „smernica 2004/18“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Azienda Sanitaria Locale di Lecce (miestny zdravotnícky orgán v Lecce, ďalej len „ASL“) a Università del Salento (univerzita v Salente, ďalej len „univerzita“) na jednej strane a Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce (komora inžinierov provincie Lecce) a i. na strane druhej vo veci zmluvy o poradenstve uzatvorenej medzi ASL a univerzitou (ďalej len „zmluva o poradenstve“), ktorý sa týkal vypracovania štúdie seizmickej odolnosti nemocničných zariadení a vyhodnotenia tejto odolnosti v provincii Lecce.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa odôvodnenia 2 smernice 2004/18:

„Zadávanie zákaziek v členských štátoch v mene štátu, regionálnych alebo miestnych orgánov a ďalších inštitúcií v správe subjektov, ktoré sa spravujú verejným právom, podlieha rešpektovaniu zásad zmluvy [ES], najmä rešpektovaniu zásady voľného pohybu tovaru, zásady slobody usadiť sa a zásady slobody poskytovať služby a zásad z nich vyplývajúcich, napríklad zásada rovnakého zaobchádzania, zásada nediskriminácie, zásada vzájomného uznávania, zásada proporcionality a zásada transparentnosti. Pri verejných zákazkách, ktoré presahujú určitú hodnotu, sa však odporúča vypracovať predpisy pre koordináciu vnútroštátnych postupov pri zadávaní takýchto zákaziek Spoločenstvom, založené na týchto zásadách s cieľom zabezpečiť ich účinky a zabezpečiť liberalizáciu verejného obstarávania. …“

4 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„…

2.

a) ‚Verejné zákazky' sú zmluvy s peňažným plnením, uzavreté písomne medzi jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi, ktorých predmetom je vykonanie prác, dodávka výrobkov alebo poskytnutie služieb v zmysle tejto smernice.

…

d) ‚Verejné zákazky na služby' sú iné verejné zákazky ako verejné zákazky na práce alebo na dodávku tovaru, ktorých predmetom je poskytnutie služieb uvedených v prílohe II.

…

8. Výrazy ‚zhotoviteľ', ‚dodávateľ' a ‚poskytovateľ služieb' znamenajú akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu alebo verejný subjekt alebo skupinu takýchto osôb a/alebo inštitúcií, ktoré na trhu ponúkajú vykonanie prác a/alebo diela, výrobky alebo služby.

Výraz ‚hospodársky subjekt' sa rovnako vzťahuje na pojmy zhotoviteľ, dodávateľ a poskytovateľ služieb. Používa sa iba v záujme zjednodušenia.

…

9. ‚Verejní obstarávatelia' sú štátne, regionálne alebo miestne orgány, inštitúcie, ktoré sa spravujú verejným právom, združenia vytvorené jedným alebo niekoľkými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito inštitúciami, ktoré sa spravujú verejným právom.

…"

5 Podľa článku 2 uvedenej smernice „verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentne".

6 Podľa článku 7 písm. b) smernice 2004/18 sa táto smernica uplatňuje najmä na verejné zákazky zadávané inými verejnými obstarávateľmi ako ústrednými orgánmi štátnej správy uvedenými v prílohe IV tejto smernice, ak ide o verejné zákazky, ktoré nie sú vylúčené na základe výnimiek stanovených v tomto článku a ktorých predpokladaná hodnota bez dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH") sa rovná alebo je vyššia ako 206 000 eur.

7 V súlade s článkom 9 ods. 1 a 2 uvedenej smernice výpočet predpokladanej hodnoty verejnej zákazky vychádza z celkovej splatnej sumy bez DPH odhadnutej verejným obstarávateľom v čase odoslania oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania, alebo keď verejný obstarávateľ začne zadávacie konanie.

8 Článok 20 smernice 2004/18 stanovuje, že zákazky, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe II A tejto smernice, sa zadávajú v súlade s článkami 23 až 55 uvedenej smernice, pričom článok 28 stanovuje, že „pri zadávaní verejných zákaziek verejní obstarávatelia uplatnia vnútroštátne postupy prispôsobené účelom tejto smernice".

9 Príloha II A smernice 2004/18 obsahuje najmä tieto kategórie služieb:

— kategória 8 týkajúca sa výskumu a vývoja, okrem zmlúv na výskum a vývoj iných ako zmlúv, pri ktorých vzniknutý prospech využíva výhradne verejný obstarávateľ a/alebo obstarávatelia na výkon svojich vlastných činností, pod podmienkou, že poskytnutá služba je plne hradená verejným obstarávateľom a/alebo obstarávateľmi, a

— kategória 12 týkajúca sa architektonických služieb, inžinierskych služieb a integrovaných inžinierskych služieb, urbanistického plánovania a záhradnej architektúry, súvisiaceho vedeckého a technického poradenstva, ako aj technického testovania a analýzy.

Talianske právo

10 Článok 15 ods. 1 zákona č. 241 zo 7. augusta 1990, ktorý obsahuje nové ustanovenia v oblasti správneho konania a prístupu k dokumentom správneho konania (legge n. 241 – Nuove norme in materia di procedimento amministrativo e di diritto di accesso ai documenti amministrativi, GURI č. 192 z 18. augusta 1990, s. 7), stanovuje, že „orgány verejnej správy môžu medzi sebou vždy uzatvárať dohody o spolupráci pri vykonávaní činností verejného záujmu“.

11 Článok 66 dekrétu prezidenta republiky č. 382 z 11. júla 1980 o reorganizácii vysokoškolského vyučovania s ohľadom na odbornú prípravu, ako aj experimentálne metódy organizácie výučby (decreto del Presidente della Repubblica – Riordinamento della docenza universitaria, relativa fascia di formazione nonché sperimentazione organizzativa e didattica, riadna príloha GURI č. 209 z 31. júla 1980), stanovuje:

„Univerzity môžu vykonávať výskumné a poradenské činnosti dohodnuté v zmluvách a dohodách uzavretých s verejnoprávnymi a so súkromnoprávnymi subjektmi, pokiaľ to nie je v rozpore s plnením ich vedecko-pedagogickej funkcie. Plnenie týchto zmlúv a dohôd sa vo všeobecnosti zveruje [univerzitným] oddeleniam, alebo ak nie sú zriadené, ústavom, univerzitným výskumným centrám či jednotlivým vysokoškolským pedagógom v hlavnom pracovnom pomere.

Príjem plynúci z týchto činností súvisiacich s plnením zmlúv a dohôd uvedených v predchádzajúcom odseku sa rozdelí podľa nariadenia, ktoré schváli správna rada univerzity na základe vzoru… zaslaného ministrom pre verejné vzdelávanie.

Celková ročná odmena pedagogických a iných pracovníkov spolupracujúcich na týchto činnostiach nemôže presiahnuť 30 % celkovej odmeny. Suma, ktorá sa takto vyplatí pracovníkom, nesmie v nijakom prípade prekročiť 50 % celkového príjmu z [uvedených] činností.

Nariadenie uvedené v druhom odseku stanovuje sumu určenú na náhradu výdavkov všeobecnej povahy, ktoré univerzita vynaložila, a kritériá rozdeľovania sumy uvedenej v treťom odseku medzi pracovníkov. Zvyšok príjmu je určený na nadobudnutie učebných pomôcok a materiálu pre vedeckú činnosť, ako aj na výdavky na činnosť oddelení, ústavov a výskumných centier, ktoré sa podieľali na vykonaní zmlúv a dohôd.

Od celkového príjmu z každej činnosti, ktorý sa má rozdeliť podľa druhého odseku, sa v každom prípade najskôr odpočítajú výdavky vynaložené univerzitou na vykonanie daných činností.

Príjem z činností uvedených v predchádzajúcom odseku je súčasťou výnosov účtovnej závierky univerzity.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Generálny riaditeľ ASL svojím rozhodnutím zo 7. októbra 2009 schválil špecifikácie pre zadanie úlohy vypracovať univerzitou štúdiu seizmickej odolnosti zdravotníckych zariadení v provincii Lecce a vyhodnotiť túto odolnosť, čo bolo potrebné vykonať vzhľadom na nedávno prijatú vnútroštátnu právnu úpravu v oblasti bezpečnosti stavieb, predovšetkým budov „strategického významu“ (ďalej len „súťažné podklady“ a „štúdia“).

13 Podľa súťažných podkladov mala táto štúdia obsahovať pre každú predmetnú budovu tieto tri časti:

— určenie typu konštrukcie, použitých stavebných materiálov a uplatňovaných metód výpočtu; celkové preverenie skutočného stavu a jeho porovnanie s poskytnutou projektovou dokumentáciou,

— overenie súladu konštrukcie s príslušnými predpismi, súhrnná analýza celkovej seizmickej odolnosti budovy, prípadné lokálne analýzy konštrukčných prvkov alebo podsystémov s významom pre stanovenie celkovej seizmickej odolnosti,

— spracovanie výsledkov analýz a overení uvedených v druhej časti a vypracovanie technickej dokumentácie diagnostiky konštrukcie; najmä vypracovanie správ týkajúcich sa preverovaného typu konštrukcie, materiálov a zachovanosti konštrukcie s osobitným ohľadom na aspekty, ktoré významne ovplyvňujú odozvu konštrukcie vzhľadom na nebezpečenstvo seizmických otrasov v lokalite stavby; vyhotovenie technickej dokumentácie klasifikácie seizmickej odolnosti nemocníc; vyhotovenie technických správ týkajúcich sa konštrukčných prvkov alebo podsystémov považovaných v súvislosti s overovaním seizmickej odolnosti za kritické; predloženie predbežných návrhov a súhrnného opisu stavebných prác alebo úprav, ktoré možno vykonať na účely zvýšenia seizmickej odolnosti s osobitným ohľadom na výhody a obmedzenia týkajúce sa rôznych uskutočniteľných technológií z technicko-ekonomického hľadiska.

14 Zmluva o poradenstve uzavretá 22. októbra 2009 týkajúca sa vykonania štúdie stanovuje najmä, že:

— maximálna dĺžka platnosti tejto zmluvy je šestnásť mesiacov,

— vykonaním štúdie sa poveruje stavebná technická skupina, ktorá sa môže obrátiť na vysoko kvalifikovaných externých spolupracovníkov,

— táto štúdia sa vykoná v rámci úzkej spolupráce medzi pracovnými skupinami, ktoré zriadia ASL a univerzita, na dosiahnutie cieľov uvedených v tretej časti danej štúdie,

— vedecká zodpovednosť sa zaručí dvoma osobami, z ktorých po jednej určí každá zo zmluvných strán,

— ASL je vlastníkom všetkých výsledkov získaných pri pokusoch, zaväzuje sa však citovať univerzitu v každej publikácii, na ktorej sa podieľala v technickom alebo vedeckom rámci; univerzita môže na základe povolenia ASL používať uvedené výsledky vo svojich publikáciách či vedeckých prácach a

— za všetky poskytnuté činnosti ASL zaplatí univerzite 200 000 eur bez DPH, a to v štyroch splátkach; v prípade predčasného ukončenia zmluvy má však univerzita nárok na sumu podľa rozsahu vykonaných prác a vynaloženým nákladov a výdavkov spojených so záväzkami, ktoré na seba prevzala v rámci vykonania danej štúdie.

15 Zo spisu predloženému Súdnemu dvoru vyplýva, že suma 200 000 eur pokrýva tieto položky:

— nadobudnutie a používanie technických prístrojov: 20 000 eur,

— nepriame náklady: 10 000 eur,

— personálne náklady: 144 000 eur a

— všeobecné náklady: 26 000 eur.

16 Rovnako sa zdá, že personálne náklady vo výške 143 999,58 eura, zaokrúhlené na 144 000 eur, zodpovedajú tomuto vyčísleniu:

— vytvorenie troch výskumných miest na jeden rok: 57 037,98 eura,

— náklady na jedného hosťujúceho profesora v rozsahu 180 hodín v roku 2009 (hodinová mzda 45,81 eura) a 641 hodín v roku 2010 (hodinová mzda 48,93 eura): 39 609,93 eura,

— náklady na jedného samostatného výskumného pracovníka v rozsahu 170 hodín v roku 2009 (hodinová mzda 25,91 eura) a 573 hodín v roku 2010 (hodinová mzda 32,23 eura): 22 936,95 eura,

— náklady na jedného pomocného výskumného pracovníka v rozsahu 170 hodín v roku 2009 (hodinová mzda 20,50 eura) a 584 hodín v roku 2010 (hodinová mzda 26,48 eura): 18 949,32 eura a

— náklady na jedného laboratórneho technika v rozsahu 70 hodín v roku 2009 (hodinová mzda 20,48 eura) a 190 hodín v roku 2010 (hodinová mzda 21,22 eura): 5 465,40 eura.

17 Proti rozhodnutiu o schválení súťažných podkladov, ako aj proti všetkým prípravným aktom, spojených s týmito podkladmi alebo z nich vyplývajúcich, podali rôzne profesijné komory a združenia, ako aj podniky viaceré žaloby na Tribunale amministrativo regionale per la Puglia (Regionálny správny súd v Apúlii), pričom sa odvolávali najmä na porušenie vnútroštátnej právnej úpravy a právnej úpravy Únie v oblasti verejného obstarávania. Tento súd svojím rozsudkom vyhovel uvedeným žalobám, pretože dospel k rozhodnutiu, že v zmysle talianskej právnej úpravy táto štúdia predstavovala verejnú zákazku na obstaranie inžinierskych služieb.

18 V odvolaniach podaných proti tomuto rozsudku ASL a univerzita v podstate tvrdili, že podľa talianskeho práva zmluva o poradenstve predstavuje dohodu o spolupráci medzi dvoma orgánmi verejnej správy týkajúcu sa činností všeobecného záujmu. Odplatné zúčastnenie sa – za odmenu zodpovedajúcu len vynaloženým nákladom – univerzity na takej zmluve spadá do činností vymedzených jej inštitucionálnym rámcom. Poukazovali aj na skutočnosť, že vypracovanie štúdie bolo zadané výskumným inštitúciám, ako aj na to, že sa týkala výskumu, vykonávaného prostredníctvom pokusov a analýz, pre ktorú neexistujú štandardizované metódy a ani nijaké stabilné postupy či iné postupy jednoznačne stanovené vo vedeckej literatúre. Zákonnosť takých dohôd o spolupráci medzi verejnoprávnymi orgánmi z hľadiska práva Únie údajne vyplýva z judikatúry Súdneho dvora.

19 Vnútroštátny súd uvádza, že cieľom dohôd medzi orgánmi verejnej správy stanovenými v článku 15 zákona č. 241 zo 7. augusta 1990 je koordinovať činnosti rôznych správnych orgánov, z ktorých každý sleduje osobitný verejný záujem, a tieto dohody predstavujú formu spolupráce na účely efektívnejšej a hospodárnejšej správy služieb vo verejnom záujme. Taká dohoda môže byť uzavretá, keď orgán verejnej správny chce inému orgánu verejnej správy zadať poskytnutie služby za odplatu a táto služba spadá medzi úlohy správnych orgánov v súlade s inštitucionálnymi cieľmi subjektov zúčastnených na dohode.

20 Consiglio di Stato sa však pýta, či uzatvorenie zmluvy medzi verejnými orgánmi nie je v rozpore so zásadou voľnej hospodárskej súťaže, keď jeden z dotknutých správnych orgánov môže mať zároveň postavenie hospodárskeho subjektu, pričom sa toto postavenie hospodárskeho subjektu priznáva každému verejnoprávnemu subjektu, ktorý ponúka na trhu služby bez ohľadu na to, či je jeho hlavným cieľom dosiahnutie zisku, či má organizačnú štruktúru podniku a či stabilne pôsobí na trhu.

Vnútroštátny súd poukazuje v tejto súvislosti na rozsudok z 23. decembra 2009, CoNISMa (C-305/08, Zb. s. I-12129). V tomto ohľade, keďže univerzita sa môže zúčastňovať na verejnom obstarávaní, zmluvy, ktoré s ňou uzatvárajú verejní obstarávatelia, údajne spadajú do pôsobnosti pravidiel Únie v oblasti verejných zákaziek, ak sa týkajú, ako vo veci samej, poskytovania služieb spočívajúcich vo výskumnej činnosti, ktoré sa nezdajú byť nezlučiteľné so službami uvedenými v kategóriách 8 a 12 prílohy II A smernice 2004/18.

21 Za týchto okolností Consiglio di Stato rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni [smernica 2004/18], a najmä jej článok 1 ods. 2 písm. a) a d), články 2 a 28 a príloha II [A] kategórie 8 a 12, vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje, aby verejní obstarávatelia medzi sebou uzatvárali písomné dohody týkajúce sa vypracovania štúdie o seizmickej odolnosti zdravotníckych zariadení a vyhodnotenia tejto odolnosti, ktoré sa má vykonať so zreteľom na vnútroštátnu právnu úpravu v oblasti bezpečnosti zariadení, predovšetkým budov ‚strategického' významu, za odmenu, ktorá nepresahuje náklady vynaložené na poskytnutie týchto služieb, ak môže byť správny orgán, ktorý ich vykonáva, v postavení hospodárskeho subjektu?"

O prejudiciálnej otázke

22 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa má smernica 2004/18 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá povoľuje uzavretie zmluvy bez vyhlásenia verejného obstarávania, ktorou si dva verejnoprávne subjekty upravia vzájomnú spoluprácu tak, ako je to vo veci samej.

23 Na úvod treba uviesť, že smernica 2004/18 sa na verejnú zákazku uplatní len pod podmienkou, že jej predpokladaná hodnota dosiahne prahovú hodnotu stanovenú v článku 7 písm. b) tejto smernice s ohľadom na bežnú hodnotu prác, dodávky tovaru alebo poskytnutia služieb, ktorých sa daná verejná zákazka týka. V opačnom prípade sa uplatnia základné pravidlá a všeobecné zásady Zmluvy o FEÚ, najmä zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z nich vyplýva, pokiaľ predmetná zákazka predstavuje nepochybný cezhraničný záujem s ohľadom na jej dôležitosť a miesto jej výkonu (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 15. mája 2008, SECAP a Santorso, C-147/06 a C-148/06, Zb. s. I-3565, body 20, 21 a 31, ako aj citovanú judikatúru).

24 Okolnosť, že na zmluvu vo veci samej sa môže vzťahovať smernica 2004/18 alebo základné pravidlá a všeobecné zásady Zmluvy o FEÚ, však nemá vplyv na odpoveď, ktorú treba dať na položenú otázku. Kritériá stanovené v judikatúre Súdneho dvora na posúdenie toho, či je konanie verejného obstarávania povinné, sú totiž relevantné na výklad tak tejto smernice, ako aj pravidiel a zásad vyplývajúcich zo Zmluvy o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2009, Sea, C-573/07, Zb. s. I-8127, body 35 až 37).

25 Po tomto spresnení treba uviesť, že v súlade s článkom 1 ods. 2 smernice 2004/18 odplatná zmluva písomne uzavretá medzi hospodárskym subjektom a verejným obstarávateľom, ktorej predmetom je poskytnutie služieb uvedených v prílohe II A tejto smernice, predstavuje verejnú zákazku.

26 Po prvé, v tejto súvislosti nie je rozhodujúce, že uvedený hospodársky subjekt je sám verejným obstarávateľom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. novembra 1999, Teckal, C-107/98, Zb. s. I-8121, bod 51). Navyše nie je relevantné ani to, že hlavným cieľom dotknutého subjektu nie je dosiahnutie zisku, že nemá organizačnú štruktúru podniku a stabilné pôsobenie na trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok CoNISMa, už citovaný, body 30 a 45).

27 Pokiaľ ide o subjekty, akými sú verejné univerzitné zariadenia, Súdny dvor rozhodol, že sú v zásade oprávnené zúčastňovať sa postupov zadávania verejných zákaziek na služby. Členské štáty však môžu právne vymedziť činnosť týchto subjektov a najmä povoliť alebo nepovoliť takýmto subjektom pôsobiť na trhu s ohľadom na ich inštitucionálne a štatutárne ciele. Za predpokladu, že tieto subjekty sú oprávnené poskytovať niektoré služby na trhu a len v rozsahu tohto oprávnenia, im nemožno brániť v účasti na verejnom obstarávaní týkajúcom sa poskytovania takýchto služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok CoNISMa, už citovaný, body 45, 48, 49 a 51). V prejednávanej veci však vnútroštátny súd uviedol, že článok 66 prvý odsek dekrétu prezidenta republiky č. 382 z 11. júla 1980 výslovne dovoľuje verejným univerzitám poskytovať verejnoprávnym a súkromnoprávnym subjektom poradenské a výskumné služby, ak táto činnosť nezasahuje do ich vzdelávacej úlohy.

28 Po druhé, také činnosti ako tie, ktoré sú predmetom zmluvy vo veci samej, bez ohľadu na skutočnosť spomenutú vnútroštátnym súdom, že môžu spadať do vedeckého výskumu, patria na základe toho, čo predstavuje skutočnú povahu týchto činností, buď do rámca služieb výskumu a vývoja uvedených v kategórii 8 prílohy II A smernice 2004/18, alebo do rámca inžinierskych služieb a s tým súvisiaceho vedeckého a technického poradenstva uvedených v kategórii 12 tejto prílohy.

29 Po tretie a v súlade s tým, čo uviedla generálna advokátka v bodoch 32 až 34 svojich návrhov, sa zmluva vzhľadom na to, čo vyplýva z bežného a zvyčajného významu spojenia „odplatne“, nemôže vyhnúť pojmu verejná zákazka len z toho dôvodu, že odplata sa obmedzuje na náhradu nákladov vynaložených na poskytnutie dohodnutej služby.

30 Zdá sa teda, že zmluva vo veci samej má všetky charakteristické znaky uvedené v bodoch 26 až 29 tohto rozsudku, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

31 Z judikatúry Súdneho dvora pritom vyplýva, že len dva druhy zákaziek uzatváraných verejnoprávnymi subjektmi nepatria do rozsahu pôsobnosti práva Únie v oblasti verejného obstarávania.

32 Po prvé ide o zákazky uzatvárané verejným orgánom s osobou z právneho hľadiska odlišnou, a to v prípade, že tento orgán má nad danou osobou podobnú kontrolu ako nad svojimi útvarmi a zároveň táto osoba vykonáva zásadnú časť svojej činnosti s verejným orgánom alebo orgánmi, ktoré ju vlastnia (pozri v tomto zmysle rozsudok Teckal, už citovaný, bod 50).

33 Je pritom nepochybné, že táto výnimka nie je uplatniteľná za takých okolností ako vo veci samej, pretože z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že ASL nevykonáva nad univerzitou nijakú kontrolu.

34 Po druhé ide o zmluvy, ktorými si dva verejnoprávne subjekty upravia spoluprácu, ktorej účelom je plnenie úlohy služby vo verejnom záujme, ktorá je pre tieto subjekty spoločná (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 2009, Komisia/Nemecko, C-480/06, Zb. s. I-4747, bod 37).

35 V takom prípade sa pravidlá práva Únie v oblasti verejného obstarávania neuplatnia, pretože nielenže také zmluvy sú uzatvárané výlučne medzi verejnoprávnymi subjektmi bez účasti akejkoľvek súkromnej osoby a žiadny súkromný podnik nie je vo výhodnejšej situácii než jeho konkurenti, ale aj spolupráca, ktorú upravujú, sa riadi výlučne dôvodmi a požiadavkami potrebnými na sledovanie cieľov vo verejnom záujme (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Nemecko, už citovaný, body 44 a 47).

36 Hoci sa môže zdať, ako uviedol vnútroštátny súd, že zmluva ako vo veci samej spĺňa niektoré z kritérií uvedených v dvoch predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku, taká zmluva môže byť vylúčená z pôsobnosti práva Únie v oblasti verejného obstarávania len vtedy, ak spĺňa všetky tieto kritériá.

37 V tejto súvislosti sa zdá, že z informácií uvedených v rozhodnutí vnútroštátneho súdu v prvom rade vyplýva, že táto zmluva obsahuje viaceré charakteristické vlastnosti nasvedčujúce z veľkej, ba až z prevažnej časti tomu, že ide o činnosti všeobecne vykonávané inžiniermi alebo architektmi, ktoré

napriek tomu, že sa zakladajú na vedeckých základoch, nepredstavujú vedecký výskum. Preto na rozdiel od záveru Súdneho dvora v bode 37 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko sa nezdá, že úloha vo verejnom záujme, ktorá je predmetom spolupráce medzi verejnoprávnymi subjektmi podľa danej zmluvy, by zabezpečovala poskytnutie takej služby vo verejnom záujme, ktorá by bola spoločná pre ASL a univerzitu.

38 V druhom rade zmluva, o ktorú ide vo veci samej, by mohla viesť k uprednostňovaniu súkromných podnikov, ak by vysoko kvalifikovaní externí spolupracovníci, ktorých môže univerzita podľa zmluvy využiť na výkon niektorých činností, zahŕňali poskytnutie služieb súkromných poskytovateľov.

39 Vykonanie nevyhnutného preskúmania v tejto súvislosti však prináleží vnútroštátnemu súdu.

40 Na položenú otázku treba teda odpovedať, že právo Únie v oblasti hospodárskej súťaže bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá bez vyhlásenia verejného obstarávania povoľuje uzavrieť zmluvu, ktorou si dva verejnoprávne subjekty upravia vzájomnú spoluprácu, pokiaľ – čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu – predmetom takej zmluvy nie je zabezpečiť plnenie úlohy služby vo verejnom záujme spoločnej pre tieto subjekty, neriadi sa výlučne dôvodmi a požiadavkami potrebnými na sledovanie cieľov vo verejnom záujme alebo môže postaviť súkromného poskytovateľa služieb do výhodnejšej situácie než jeho konkurentov.

O trovách

41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Právo Únie v oblasti hospodárskej súťaže bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá bez vyhlásenia verejného obstarávania povoľuje uzavrieť zmluvu, ktorou si dva verejnoprávne subjekty upravia vzájomnú spoluprácu, pokiaľ – čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu – predmetom takej zmluvy nie je zabezpečiť plnenie úlohy služby vo verejnom záujme spoločnej pre tieto subjekty, neriadi sa výlučne dôvodmi a požiadavkami potrebnými na sledovanie cieľov vo verejnom záujme alebo môže postaviť súkromného poskytovateľa služieb do výhodnejšej situácie než jeho konkurentov.

Podpisy